

POLJOPRIVREDNE SAVETODAVNE
I STRUČNE SLUŽBE

SRBIJE

**POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA
I STRUČNA SLUŽBA LESKOVAC
d.o.o**

Ul. Jug Bogdanova 8A, 16 000
Leskovac,
tel. 016/212-246, fax 016/254-639,
zavodle@open.telekom.rs
del. broj 983

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA

LESKOVAC

GODINA VI

BROJ 10

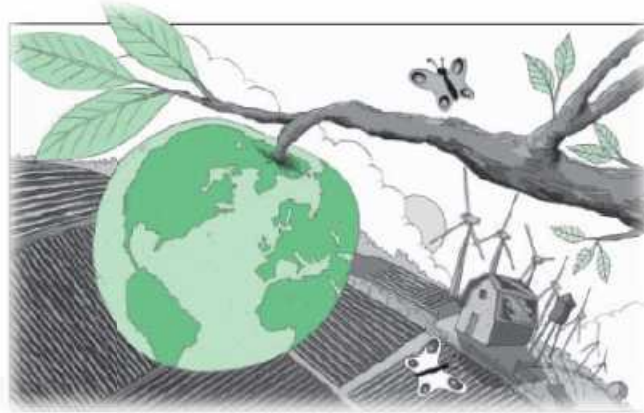
02.11. 2012

BILTEN

BR. 10

INFORMACIJE I SAVETI U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI

Sadržaj:

- Proizvođači i potrošači mineralnih đubriva
- Organoleptička ocena kvaliteta silaže
- Savet poljoprivrednim proizvođačima
- Opšti ekološki uslovi za gajenje voćaka
- Istraživanja za izgradnju mikroakumulacija

Proizvođači i potrošači mineralnih đubriva

Najčešće stanje u praksi je da je deo potreba biljaka podmiren hranivima koja se nalaze u zemljištu, a drugi deo se mora podmirivati unošenjem đubriva.

Poslednjih nekoliko godina organizuje se praćenje plodnosti zemljišta, i đubriva se preporučuju na osnovu stanja koje se utvrdi u laboratoriji. Tumačenje rezultata hemijske analize zemljišta podrazumeva upoređivanje dobijenih rezultata sa graničnim vrednostima obezbeđenosti zemljišta određenim hranljivim materijama. Pri tome potrebno je voditi računa i o drugim svojstvima zemljišta (pH, mehanički sastav i dr.). Rezultati hemijske analize određuju ne samo količinu, već i vrstu đubriva, kao i vreme i način njihove primene.

Proizvođači mineralnih đubriva često polaze od toga da im hemijska analiza zemljišta nije potrebna, naročito onda kada ona pokazuje da se isti prinosi mogu dobiti i upotrebom manje količine đubriva. Proizvođači mineralnih đubriva treba stalno da imaju na umu da hemijska analiza zemljišta ne smanjuje količine đubriva već ih svodi samo na neophodnu meru i da pomaže poljoprivrednim proizvođačima da svoja zemljišta održavaju u određenom stanju plodnosti. To znači da se preporučuje đubrenje i onih zemljišta koja su dobro snabdevena hranivom, i to količinama koje su sadržane u prinosima koji se dobijaju na tom zemljištu, a to su obično visoki prinosi pa su i količine hraniva visoke. S druge strane, hemijska analiza zemljišta omogućuje povećanje količine hraniva na siromašnim zemljištima, a njih je mnogo više nego plodnih, što će kao rezultat imati veću potrošnju đubriva.

Jasno je da i proizvođači i potrošači mineralnih đubriva imaju interesa za organizovanje stalne sistematske kontrole plodnosti zemljišta i da sredstva koja budu uložena u ovu svrhu mogu višestruko da se vrate kako jednima tako i drugima.

Direktor PSSS Leskovac

dipl. ing. polj. **Boban Stanković**

Organoleptička ocena kvaliteta silaže

Prilikom sastavljanja obroka obično se polazi od ranije utvrđenog hemiskog sastava pojedinih hraniva. Ti podaci se preuzimaju iz već urađenih tabela, ubacuju jednostavnije i složenije kompjuterske programe i na taj način sastavlja (balansira) obrok za određenu vrstu i kategoriju životinja. Pri tome se podrazumeva da se rasplolaže sa hranivom koje po svom hemiskom sastavu odnosno po kvalitetu odgovara vrednostima koje se koriste pri sastavljanju obroka. U praksi, upravo u tom delu može da se pojavi problem. Vrlo često se javlja problem da hranivo bude sa manjom hranljivom vrednošću. Sve ovo napred izneto odnosi se i na silažu kao hranivo. Da bi se ovaj problem eliminisao treba uraditi hemisku analizu. U praksi na poljoprivrednim gazdinstvima se to vrlo retko primenjuje iz različitih razloga (nemaju naviku, smatraju da je silaža dobra organoleptički, skupa im je analiza) itd.

Imajući sve ovo u vidu, pribegava se organoleptičkoj oceni gde se utvrđuje:

Struktura, boja, miris, prisustvo plesni i stranih tela.

Struktura u dobroj meri može da služi kao pokazatelj kvaliteta. Kod dobre silaže struktura je takva da se jasno raspoznaju pojedini delovi biljke: zrno, list, stabljika. Silaža za koju kažemo da ima dobru strukturu je rastresita. Nasuprot tome silaža lošeg kvaliteta ima promenjenu strukturu. Teže se uočavaju pojedini delovi biljke - kukuruza a prilikom dodira rukom primećuje se sluzavost ili ulepljenost.

Miris kvalitetne silaže je aromatičan, blago kiseo i podseća na miris kiselog kupusa ili krastavca. Svako odstupanje od ovakvih karakteristika mirisa ukazuje na neki od problema sa kvalitetom silaže. Silaža sa povećanim sadržajem sirćetne kiseline ima oštar kiseo miris. Posledica takvog mirisa može biti smanjeno konzumiranje. Silaža sa povećanom količinom buterne kiseline ima težak i oštar miris koji podseća na miris užeglog butera. Kolika je stvarna količina buterne kiseline u takvoj silaži može se tačno utvrditi hemiskom analizom. Tek na osnovu hemiske analize uz konsultaciju sa stručnim licem za ishranu stoke dali i u kojoj meri se takva silaža može koristiti u ishrani domaćih životinja.

Boja silaže pre svega zavisi od vrste siliranog materijala. Silaža od cele biljke kukuruza treba da ima žuto zelenu boju dok silaža od trava i leguminoza maslinasto zelenu boju. Ukoliko boja silaže odudara od napred navedenih to ukazuje da je bilo nekih problema u procesu pripreme. Bledo zelena boja ukazuje na povećanu kiselost.

Organoleptičkim pregledom, pored navedenih karakteristika silaže, utvrđuje se i eventualno prisustvo plesni. Kod dobro urađenih silaža plesnivost se može javiti samo na površini. Ukoliko je materijal za siliranje bio suvlji nego što proces siliranja zahteva a masa nije dobro sabivena, onda se plesni mogu pojaviti i u unutrašnjost silaže. Pa prema tome plesnivu silažu ne treba koristiti u obrok jer može da izazove zdravstvene poremećaje: poremećaj u organima za varenje, prolive koji se mogu kobno završiti-smrtno.

Savetodavac za stočarstvo

Slavko Mladenović, dipl.ing.

Savet poljoprivrednim proizvođačima – Obaveštenje o uslovima i načinu korišćenja podsticajnih sredstava u poljoprivredi

Vlada Republike Srbije donela je **Uredbu o uslovima i načinu korišćenja subvencija za ratarsku proizvodnju i proizvodnju krompira u 2012. godini** (Uredba je objavljena u „Službenom glasniku RS broj 85/12).

Ovom Uredbom utvrđeni su uslovi i način korišćenja subvencija za ratarsku proizvodnju i proizvodnju krompira u 2012. godini.

Pravo na korišćenje subvencije ima fizičko lice, nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva pod uslovom da je:

1. Upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava sa aktivnim statusom u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima upisa i vođenja Registra poljoprivrednih gazdinstava.
2. Na dan 9. aprila 2012. godine imalo prijavljene površine pod odgovarajućom grupom kultura.
3. Korisnici subvencije imaju pravo na subvenciju u iznosu od 6.420 dinara po hektaru prijavljene površine u skladu sa Pravilnikom umanjenu za iznos avansa ostvarenog po osnovu Uredbe o uslovima i načinu korišćenja premije za proizvodnju žitarica i krompira.

Korisnik subvencije podnosi zahtev za korišćenje subvencije Ministarstvu finansija i privrede- Upravi za trezor do 1. decembra 2012. godine na obrascu – Zahtev za isplatu subvencija za ratarsku proizvodnju i proizvodnju krompira u 2012. godini.

Uprava isplaćuje subvenciju po prijemu zahteva, nakon provere podataka o ispunjenosti uslova iz ove Uredbe. Subvencije se isplaćuju prema redosledu podnošenja zahteva do iznosa sredstava obezbeđenih Zakonom o budžetu RS za 2012. godinu.

Obaveštenje o uslovima i načinu korišćenja sredstava za regresiranje dizel goriva za jesenje radove u poljoprivredi u 2012. godini

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede- Uprava za agrarna plaćanja donela je Uredbu za sve nosioce registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava o mogućnosti kupovine dizel goriva, u periodu od 15. 09. 2012. do 15. 11. 2012. godine, na maloprodajnim objektima ovlašćenog distributera- NIS AD, uz naknadno regresiranje dela cene i to pod sledećim uslovima:

1. Važeća maloprodajna cena dizel goriva koju plaća kupac regresira se od strane Ministarstva, u visini refakcije plaćene akcize koja je propisana Pravilnikom o uslovima za ostvarivanje prava na refakciju plaćene akcize koja je propisana Pravilnikom. Navedeni povraćaj bi iznosio ukupno 72.97 dinara po litri dizel goriva, odnosno 59.07 dinara po litri evrodizela.

Sredstva za regresiranje goriva u visini regresa Ministarstva i popusta Ovlašćenog distributera, odobravaju za izvršenje jesenjih radova, u količini od 40 litara goriva po hektaru prijavljenog obradivog poljoprivrednog zemljišta u skladu sa Pravilnikom, prema stanju na dan 09.04.2012. godine i ne odnose se na pašnjake, ribnjake, bare i drugo neplodno zemljište.

Skrećemo pažnju svim potencijalnim kupcima da se, pre kupovine, raspitaju o važećoj maloprodajnoj ceni jer cene goriva nisu iste na svim maloprodajnim objektima distributera.

Preporučujemo kupcima da sa sobom ponesu dokument (Potvrdu o registraciji gazdinstva) na kome je tačno ispisan broj poljoprivrednog gazdinstva.

Prodavac na maloprodajnom mestu u obavezi je da na licu fiskalnog isečka u nefiskalnom delu, ukuca broj poljoprivrednog gazdinstva, kao i da poledinu fiskalnog isečka overi potpisom prodavca i pečatom prodajnog mesta.

Gorivo se može kupovati više puta, ali se zahtev za regresiranje i refakciju plaćene akcize podnosi samo jednom uz prilaganje originalnih fiskalnih isečaka, nadležnoj filijali Uprave za trezor, najkasnije do 22. 11. 2012. godine.

Kupci evrodizla uz navedeno moraju dostaviti i fotokopiju saobraćajne knjižice, kao dokaz da vozilo (traktor) koristi evrodizel.

Savetodavac za ratarstvo i povrtarstvo

mast. ing. polj. **Jelena Stojilković**

Opšti ekološki uslovi za gajenje voćaka

Za uspevanje voćaka ,kao drvenaste biljke nepohodni su povoljni ekološki uslovi.Tu se brajaju klimatski,edafski i topografskiuslovi jednog regiona.Vrlo je bitno poznavanje ovih činilaca u pojedinim regionima i njihove uticaje na uspevanje voćaka. Bez pravilnog izbora sorte za svaki voćarski rejon,ne mogu se očekivati zadovoljavajući prinosi, čak i od najboljih sortijer se vrednost jedne sorte ne određuje samo kavlitetom plodova I obilnošću prinosa već i , prolagođenošću ns uslove sredine.

Klima jednog mesta određuje geografski položaj prema moru,odnosno prema kopnu,količina I godišnji raspored padavina,nadmorska visina...

Toplota, je apsolutno neophodan uslov, ne samo za uspevanje voćaka ,nego I zas njihovo održavanje.Jer bez nepohodne toplote voćke na mogu živeti, jer toplota uslovljava osnovne životne procese.Kao što su.:DISANJE, RASTENJE, PLODONOŠENJE I RAZVIJANJE , FOTOSINTEZA ,ZAMETANJE PLODOVA...

Uslovi toplote za pojedine voćke , variraju u osetnoj meri. Utvrđeno je da je za normalno razvijanje jabuke sorte Antonovka potrebo, u toku godine , najmanje 85 dana sa srednjom dnevnom temperaturom preko 15 stepeni . Zato treba poznavati koji su toplotni uslovi najpovoljniji za razne vrste I sorte da bi se, na osnovu toga ,mogao izvršiti najpravilniji izbor sorti za različite položaje, koji imaju nejednaku vrednost za voćarsku proizvodnju.

Svetlost je činilac neophodan za održavanje i plodonošenje voćaka. Ona omogućava da se kinetička energija sunca pretvori u potencijalnu energiju živih organskih jedinjenja koje voćke stvaraju. Određuje intenzitet fotosinteze , utiče na zametanje I razvitak plodova , kao i na njihov kvalitet.

Količina svetlosti koja dospeva do voćaka zavisi od :geografske širine, ekspozicije, reljefa ,nadmorske visine ,godišnjeg doba. Posredna svetlost dopier ,više ako je položaj na kome se voćka nalazi otvoreniji, kruna ređa...Difuzna svetlost je od neobičnog velikog zanačaja za normalno rastenje , razvijanje I plodnošenje voćaka.

Zemljište, je osnovni činilac čijim se pravilnim izborom mora posvetiti posebna pažnja. Fizičke i hemoijske osobine odlučuju o vegetativnom i reproductivnom razvoju voćaka. Prema fizičkim osobinama , u zavisnosti od odnosa gline I peska zemljišta mogu biti:Teža ilovačasta, glinovita,peskovita I krečna.Ilovačasta su pogodna za voćarsku proizvodnju, dobro su snadbevena hranjivim materijama,dobro drže vodu I pogodna su za obradu, u svako doba.

Glinovita sadrže preko 50 % gline .Ovo su manje-više hladna zemljišta.

Peskovita sadrže preko 60% peska. Laka su za obradu ,ali su siromašna hranjivim materijama, anaročito azotm,kalcijumom I makroelementima. Slabo drže vodu, brzo gubi azot , ali na njima voćke brzo reaguju prilikom dodavanja đubriva. Dodavanjem humusa peskovita zemljišta se popravljaju, jer humus pozitivno deluje na poboljšanje vodno-vazdušnog režima , kao i bolje korišćenje mineralnih đubriva. Krečna zemljišta SU DOBRA ZA VOĆARSTVO SAMO ,AKO SADRŽE DOVOLJNO VALGE I AKO SE REDOVNO I OBILNO ĐUBRE.

To su sve neki uslovi koji bi svaki proizvođač morao da ispuni, kako bi mogao očekivati redovan i dobar prinos.

Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl. ing. polj. **Nenad Stefanović**

Istraživanja za izgradnju mikroakumulacija

Male akumulacije kao i drugi objekti, moraju da se istražuju i planiraju ne samo da bi mogli da se izgrade nego i da se eksploatišu.

Istražno-razvojni postupak kod projektovanja i izgradnje malih akumulacija zavisi od prirode, složenosti i broja objekata.

Problem izgradnje malih akumulacija proističe iz problema nestašice i obezbeđenja vode za navodnjavanje kao i iz problema štetnog dejstva vode nizvodno od planiranog objekta. U oba slučaja mora se voditi računa o obezbeđivanju biološkog i garantovanog minimuma.

Obezbeđenje vode izgradnjom akumulacija za rešenje bilo kog problema (navodnjavanje) ne znači u isto vreme da je rešen problem korišćenja male akumulacije, naprotiv rešavanjem jednog problema, konkretno izgrađena mala akumulacija stvara nove probleme vezane za izgradnju sistema (objekata) za korišćenje vode. Tako na primer izgradnja male akumulacije za navodnjavanje zahteva paralelno i rešavanje sledećih problema kao što su:

- **Komasacija zemljišta**
- **Ulaganja u izgradnju sistema za navodnjavanje**
- **Eksploataciju sistema**
- **Plasman poljoprivrednih proizvoda i dr.**

Postupak planiranja, projektovanja i izgradnje malih akumulacija mora da ima određene faze. Ako se unapred utvrde društveno-ekonomske potrebe i prihvati izgradnja ovih objekata kao

nužnih, ali u isto vreme i satavni deo uređenja i gazdovanja vodnim režimom onda nam ostaje u sklopu planiranja da se rešavaju sledeće faze:

- Izgradnja na osnovu hidroloških, geotehničkih, topografskih i drugih uslova
- Ekonomska isplativost objekta
- Tehnička obeležja objekta
- Lokacija objekta na osnovu prioriteta izgradnje raspoloživih sredstava, stepena zainteresovanosti, učešća u participiranju izgradnje i dr.

Savetodavac za melioracije zemljišta

Igor Ristić, dipl. ing.

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA

LESKOVAC

Министарство пољопривреде,
шумарства и водопривреде

Ministry of agriculture,
forestry and water management

Za sve informacije iz oblasti poljoprivredne proizvodnje možete se obratiti

“Poljoprivrednoj savetodavnoj i stručnoj službi Leskovac”

POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA LESKOVAC

tel. 016/212-246, fax. 016/254-639

dipl.ing. Boban Stanković, **Direktor** 064/6454733

Savetodavna služba za ratarstvo i povrtarstvo

dr Mijodrag Đorđević, 064/6454731, 016/237-361

dipl.ing. Novica Milenković, 064/6454734, 016/273-364

mast.ing. Jelena Stojiljković, 064/8110750

Savetodavna služba za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl.ing. Duško Jovanović, 064/6454736, 016/237-360

dipl.ing. Nenad Stefanović, 064/6454738

Savetodavna služba za stočarstvo

dipl.ing. Slavko Mladenović, 064/6454732, 016/237-362

Savetodavna služba za melioracije zemljišta

dipl.ing. Igor Ristić, 064/8110751

Prognozno - izveštajna služba

mr Gordana Jovanović, 064/6454735, 016/244-243

dipl.ing. Mirjana Petrović, 064/6454732, 016/237-362